

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	3000-2900	2900-2800	2800-2700	2700-2600	2600-2500	2500-2400	2400-2300	2300-2200	2200-2100	2100-2000
	Vroege bronstijd									
Romeinse wereld										
Griekenland	Vroeg Minoïsche cultuur op Kreta en Vroeg Helladische cultuur in Griekenland									
Egypte	Vroegdynastiek 1e en 2e dynastie			Oude rijk 3e dynastie 4e dynastie: Cheops (ca. 2575), Chephren, Mycerinus 5e en 6e dynastie. Hoofdstad: Memphis					Eerste tussenperiode 7e en 8e dynastie	
Levant en Klein-Azië	Ebla in Syrië							Verwoesting van Ebla door Sargon	Ebla 2	
Noord-Mesopotamië										Rijk van de 3e dynastie van Ur
Zuid-Mesopotamië	Vroegdynastiek I-III Gilgameš van Uruk (ca. 2700)				Sumerische stadstaten o.a. Uruk, Ur, Nippur			Akkad Sargon (ca. 2350)		
	3000-2900	2900-2800	2800-2700	2700-2600	2600-2500	2500-2400	2400-2300	2300-2200	2200-2100	2100-2000

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	2000-1900	1900-1800	1800-1700	1700-1600	1600-1500	1500-1400	1400-1300	1300-1200	1200-1100
	Middenbronstijd				Late bronstijd				Begin vroege ijzertijd
Romeinse wereld	Begin bronstijd in Italië								
Griekenland	Midden-Minoïsche cultuur op Kreta Midden-Helladische cultuur in Griekenland				Myceense bloeiperiode Laat-Minoïsche en Laat-Helladische cultuur Myceners veroveren Knossos (ca. 1450)				Periode van de zeevolken
Egypte	Middenrijk 11e en 12e dynastie Thebe	Tweede tussenperiode 15e en 16e dynastie: Hyksos 17e dynastie			Nieuwe rijk 18e dynastie: Hatšepsut, Thutmosis III, Achnaton (ca. 1360), Tut-anch-amon 19e dynastie: Ramses II (1279-1213)				
Levant en Klein-Azië	Assyrische kolonie in Kaneš			Oud-Hethitische rijk		Mitanni	Syrië en Palestina: Thutmosis III	Nieuw-Hethitische rijk Suppiluliumas (ca. 1360) Slag bij Kadeš (1274)	
Noord-Mesopotamië	Oud-Assyrische periode Stadstaat Assur (ca. 2000-1750) Rijk van Šamši-Adad I (1750-1600)				Midden-Assyrische periode Na 1350: groei van Assyrische macht door de val van Mitanni				
Zuid-Mesopotamië	Oud-Babylonische periode Koninkrijken van Isin en Larsa (ca. 2000-1800) Oud-Babylonische Rijk (ca. 1800-1600) Hammurabi, wetboek (ca. 1750)				Midden-Babylonische periode Kassitische koningen				Arameeërs en Chaldeeën
	2000-1900	1900-1800	1800-1700	1700-1600	1600-1500	1500-1400	1400-1300	1300-1200	1200-1100

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	1100-1000	1000-900	900-800	800-750	750-700	700-650	650-600	600-550
	Vroege ijzertijd							
Romeinse wereld	Komst Latijnen in Italië			Romeins koninkrijk (> tot ca. 500) 754: Mythische stichting van Rome door Romulus Tarquinius Priscus, Servius Tullius				
Griekenland	Donkere eeuwen			Archaïsche periode (> tot 500) Ontstaan van de polis Homerus, Hesiodus Cylon, Solon				
Egypte	Derde tussenperiode 21e dynastie 22e en 23e: Libische dynastieën				Late periode (> tot 332) 24e dynastie, 25e: Nubische dynastie 26e: Saitische dynastie, Psammetichus I (655-610) 671-655: Assyrische overheersing			
Levant en Klein-Azië	Klein-Azië: Frygië tot 750 en Lydië (Sardes) tot 547 Aramese en Nieuw-Hethitische rijken Verenigd Israël : David, Salomo, hoofdstad Jeruzalem Deelrijk Israël , hoofdstad Samaria Juda : hoofdstad Jeruzalem			Vazalstaten van het Nieuw-Assyrische rijk 722: Israël werd Assyrische provincie 609-605: Juda vazalstaat van Egypte			Juda vazalstaat resp. provincie van Babylonië 586: Babylonische ballingschap	
Noord-Mesopotamië	Donkere eeuwen Assyrië overleeft als territoriale staat Vanaf 900: groei van Assyrië, Assyrische veldtochten (o.a. Salmaneser III) tegen Aramese staten			Nieuw-Assyrische Rijk Tiglath-Pileser III (745-727), veroverd Babylon in 729 Sargon II (722-705) Sanherib (705-681) Esarhaddon (681-669) Assurbanipal (669-631)			Medische rijk Iran, Noord-Mesopotamië en oostelijk Klein-Azië	
Zuid-Mesopotamië	Donkere eeuwen Babylonië overleeft als territoriale staat Afwisseling van diverse dynastieën			612: Val van Nineve door de Meden en de Babyloniërs			Nieuw-Babylonische rijk Nabopolassar, Nebukadnessar II, Nabonidus	
	1100-1000	1000-900	900-800	800-750	750-700	700-650	650-600	600-550

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	550-500	500-450	450-400	400-350	350-300
Romeinse wereld	Tarquinius Superbus (535-509) ca. 509: consuls	Vroege republiek (> tot 265) Romeinse expansie in Italië, conflict patriciërs-plebejers 451: Wet van de twaalf tafelen, 367: Leges Liciniae Sextiae 338: Einde van de Latijnse Bond			
Griekenland	Pisistratus †528 Cleisthenes 508	Klassieke periode Marathon (490), Themistocles, Salamis (480), Pericles († 429) 431-404: Peloponnesische oorlog Koningsvrede (386), slag bij Chaeronea (338)			Alexander de Grote (336-323) Start Hellenistische periode Alexander verovert het Perzische Rijk 334: Granicus 333: Issus 332: Egypte 331: Gaugamela 323-301: Diadochenoorlogen Antigonos de Eenogige verslagen en gedood bij Ipsus (Klein-Azië)
Egypte		Vervolg Late periode: Perzische overheersing 525: Cambyses verovert Egypte Perzische dynastieën: 27e dynastie: 525-404 31e dynastie: 341-332			
Levant en Klein-Azië	Perzische rijk Cyrus II van Perzië (559-530) verovert Medië (ca. 550), Lydië (547) en Babylon (539) Israël: provincie Samaria, Juda: provincie Jehoed Cambyses (530-522): verovert Egypte Darius I (522-486): slag bij Marathon Xerxes (486-464): slag bij Thermopylae, slag bij Salamis Artaxerxes I (464-424) Artaxerxes II (404-358) (Darius III, 336-331)				
Noord-Mesopotamië					
Zuid-Mesopotamië					
	550-500	500-450	450-400	400-350	350-300

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	300-250	250-200	200-150	150-100	100-50
Romeinse wereld	287: Lex Hortensia 270 slag bij Beneventum: Italië onderworpen	1e Punische oorlog, 2e Punische oorlog, Hannibal	Macedonische oorlogen, Syrische oorlog met Antiochus III, 3e Punische oorlog: Carthago verwoest. Optimates vs populares. Tiberius Gracchus (133), Gaius Gracchus (123)	Bondgenotenoorlog, 1e burgeroorlog, slavenopstand. 1e driemanschap. Caesar verovert Gallië	
Griekenland	Antigonidische rijk (Macedonië) (276-148) 168: Romeinen verdelen Macedonië in vier republieken			148: Macedonië Romeinse provincie 146: Korinthe verwoest. Griekenland onder toezicht van Macedonië.	
Egypte	Ptolemeïsche rijk Ptolemaeus I (323-282), Ptolemaeus II (282-246) Ptolemaeus III (246-222), Ptolemaeus IV (222-204) 169-168: Antiochus IV bezet Egypte				
Levant en Klein-Azië	Seleucidische rijk	Attalidische rijk Attalus III (138-133)		Klein-Azië: Romeinse provincie Asia (133), Mithradatische oorlogen (88-63) Juda: Hasmonees koninkrijk (104)	
	Palestina, Zuid-Syrië en enkele steden in Klein-Azië: Ptolemeïsch		Palestina: Seleucidisch 168: Makkabese opstand	141: Seleucidische rijk gereduceerd tot Syrië 64: Pompeius verovert Syrië en Palestina	
Noord-Mesopotamië	Seleucidische rijk Seleucus I (311-281) Antiochus I (281-261) Antiochus III (222-187)		Antiochus IV (175-164)	Parthische rijk (> tot 224 n.Chr.) sinds 247 al in Parthië, Iran	
Zuid-Mesopotamië				141: Mithradates I verovert Babylonië. 53: Parthen verslaan de Romein Crassus.	
	300-250	250-200	200-150	150-100	100-50

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	50-0	0-100	100-200	200-300	300-400
Romeinse wereld	2e en 3e burgeroorlog, Caesar † (44), 2e driemanschap, 31: slag bij Actium	Vroege keizertijd: het Principaat 27 v.Chr.: Augustus consul en krijgt proconsulaire bevoegdheid in Gallië, Spanje en Syrië 27 v.Chr.: Griekenland georganiseerd als provincie: Achaëa. 23 v.Chr.: Augustus: tribunicia potestas en imperium proconsulare maius; 14 Augustus † 27 v.Chr.-68 n.Chr.: Julisch-Claudische huis: Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius, Nero 9: Romeins leger onder Varus verslagen in Germanië 66-73: Joodse opstand; 70: verwoesting van Jeruzalem 69-70: Bataafse opstand, Julius Civilis 68-69: vierkeizerjaar: Galba, Otho, Vitellius, Vespasianus 69-96: Flavische huis: Vespasianus, Titus, Domitianus 96-192: adoptiekeizers: Nerva, Trajanus, Hadrianus, Antoninus Pius, Marcus Aurelius (+ zoon Commodus) 115-117: Joodse opstanden in Palestina, Egypte, Cyprus en Syrië. 132-136: Joodse opstand van Bar Kochba; 136: Joden verbannen uit Jeruzalem > colonia: Aelia		Crisis 3^e eeuw 193-235: Severische huis 212: Burgerrecht voor alle vrije inwoners (Caracalla) 235-284: Crisis derde eeuw Soldatenkeizers: o.a. Decius (249-251), Galliënus (260-268), Aurelianus (270-275) 270-273: Palmyreens rijk onder Zenobia	Late keizertijd 284-305: Diocletianus: vestiging 'tetrarchie' 303-311: grote christenvervolg 306-337: Constantijn de Grote 312: Constantijn gaat over naar het christendom 324: Constantijn alleen 361-363: Julianus 364: feitelijke deling van het rijk: Valentinianus I (west), Valens (oost). Theodosius de Grote (379-394; oost; 394-395: helemaal) 391: verbod van heidense culten
Griekenland					
Egypte	Cleopatra VII (51-30) 30: geannexeerd				
Levant en Klein-Azië					
Noord-Mesopotamië	Vervolg Parthische rijk			Sassanidische rijk (> tot 651) Ardashir I (226-241) Shapur I (241-272) Shapur II (309-379)	
Zuid-Mesopotamië	115-117: Trajanus verovert Mesopotamië; Hadrianus geeft het weer op				
	50-0	0-100	100-200	200-300	300-400

Een kennismaking met de oude wereld • **Tijdbalk**

	400-450	450-500	500-600	600-700
Romeinse wereld	West-Romeinse rijk 395-423: Honorius 410: Visigoten (Alarik) in Rome 452: Aëtius verslaat Hunnen (Attila) 475-476: Romulus Augustulus		Odoakar, Ostrogotisch koninkrijk (Theoderik)	Koninkrijk der Longobarden (> tot 774)
Griekenland	Oost-Romeinse of Byzantijnse rijk (> tot 1453) 395-408: Arcadius 408-450: Theodosius II 529: Codex Justinianus 554: tijdelijke en gedeeltelijke hereniging van het Rijk, Justinianus (527-565)			661: Byzantijnse rijk gereduceerd tot Griekenland, Klein-Azië en de Balkan
Egypte				
Levant en Klein-Azië				Mohammed † (632) 632-661: Arabische overheersing: Kalifaat van de Rashidun
Noord-Mesopotamië	Vervolg Sassanidische rijk			Verovering van Egypte, de Levant, Mesopotamië en Iran
Zuid-Mesopotamië				602-628: Byzantijns- Sassanidische oorlog
	400-450	450-500	500-600	600-700